

vános elnyomatásukat ajánlja azon okból, mert nekik sehol pártfogójuk, kire támaszkodjanak nincs, s ha akarnának is jogaik védelmére kelni, arra egészen képtelenek.

A czél el is éretett. Több unitárius fő hivatalra ki sem nevezetett nyolczvan éven át, sőt később a kisebb hivatalokból is teljesen kizárattak.

Ez adat intő például szolgálhat nekünk az angol és amerikai unitáriusok rokonszenvének megbecsülésére s minden tehetségünkől való ápolásra, ki fejtésére és megszilárdítására. Ily hatalmas népek lelki szövetsége drága értékű kincs reánk nézve békében s kivált megpróbáltatások idején, a minőt 1849—1860 között átéltünk.

Jakab Elek.

Ángol és amerikai hitrokonink részvétirata elhunyt püspökünk Kriza János halála indokából.

1.

London, 1875.

Kedves ker. atyáinkfiai a Krisztusban!

Az „Angol és külföldi Unitárius Társulat“ bizottmányának ápril 27-én tartott ülésében engemet a következő részvét-nyilatkozat elküldésével biztak meg: „Hogy az említett társulat bizottmánya a magyar unitárius ker. atyafiak nagy veszteségében s fájalmában, mely őket szeretett püspökük Kriza János gyászos kimultával érte, mély és szív-érett részvéttel osztozik; mert az erdélyi szabad egyházak jólléte és az unitárius hitelvek terjesztése érdekében tanusított nemes buzgalma, párosulva kegyes életével, tiszta és példányszerű jellemével: bámulatot és tiszteletet vivott ki számára nemcsak honfitársai közt, hanem a távoli országok azon fiai előtt is, kik abban a szerencsében részesültek, hogy vele levelezésben vagy személyes ismeretségben lehettek. A bizottmány kifejezést kíván ez alkalommal adni magyarhoni hitrokonai iránt táplált azon hő obajának is, hogy az isteni gondviselés vezérelje őket egy olyan méltó utód megválasztásában, az elhunyt nagyérdemű férfi helyébe ki, a több mint 300 év óta egyházuk kormányá elére állított felemelkedett szellemű főpásztoraik dicső sorrendjét, tiszteletteljesen bétölthesse.

Spears Robert,
titkár.

2.

Boston, 1875.

A mi atyánkfainak, a magyar unitárius egyház főtanácsának.

Mi alóírtak, az amerikai unitárius társulat végrehajtó bizottsága által megvagyunk bizva, hogy válaszoljunk önöknek azon levelére, melyben minket a mi nagyrabecsült barátunk, az önök püspökjük haláláról értesítettek. Ki kell hogy fejezzük azt a mély bánatot, melylyel a társulat ezt a szomorú és váratlan hirt fogadta. E bánatban osztoznak a mi hitközségeinkben mindazok, kik megtanulták ismerni a mi barátunk kitűnő érdemeit és önzetlen jellemét.

Mióta a kegyes isteni gondviselés az „Egyesült Államok“ unitárius egyházait a magyar unitárius egyházakkal szorosabb összeköttetésbe hozta, az önök kedves püspöke, Kriza, a mi kölcsönös érintkezéseinknek nagyon sokszor közvetítője volt. Mi itten megtanultuk őtet épen úgy szeretni, mint tisztelni; és úgy vagyunk meggyőződve, hogy nem volt nemesebb mintaképe a nyáj hú pásztorának, mint ő, ki mindig hieiről gondoskodott s ezen gondjában bölcs és mély belátásu volt.

Közülünk azok, kik szerencsések voltak élvezni erdélyi unitárius barátaink vendégszeretetét, egyhangulag kiemelik azon barátságos és szívélyes bánásmódját, melylyel őket otthonosakká tudta tenni, valahányszor vele és önökkel voltak.

Sziveskedjenek a néhainak családjával közölni, a mi keresztyényi mély rokonszenvünk kifejezését.

Mi az önök egyházainak állandó boldogságáért imádkozunk, és azért, hogy a mi mennyei Atyánk ezen nagy veszteségükben vigasztalja.

Az amerikai unitárius társulat végrehajtó bizottsága és az amerikai unitárius egyházak nevében

Hale Edward E.
Shippen Rush R.
titkár.